

Hadak

Útján

Bajtársi Híradó

A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének tájékoztatója

LXXII. évfolyam

2021. július-augusztus-szeptember

573. szám

Magyaródy Szabolcs (Hamilton, Kanada): Egy kis cserkésztörténelem

Kedves Gergely!

Köszönöm a cikkeim közlését! Küldök néhány cserkész témájú cikket, melyeknek honvédelmi vonatkozásai is vannak. Ugyanis a háború alatt a Cserkész Mozgalom a Honvédelmi Minisztérium Alkotmány utcai parancsnokságához tartozott. Időnként megbízásokat kaptunk, melyeket az elit kiképző részleg, a HÖK (Hárshegyi Őrsvezetők Köre) teljesített. Egyébként a Levente-mozgalom átszervezését is mi (a HÖK) csináltuk az Ifjúvezető program alapján. Talán érdekes lehet, mert nem hinném, hogy sokan hallottak volna ezekről.

Barátsággal, Szabolcs bá'

Miután ismerem egy kissé a Rákosi-rezsim szokásait, tudom, nem nagyon igyekeztek megtartani a Cserkész Szövetség irattárát, amely a Nagy Sándor utca 6-ban került a kezükbe. Ezért csak úgy emlékezetből írok le most 2021-ben nagyon röviden öt mozzanatot.

Talán 12-14 éves lehettem, amikor a MCSSZ díszelőadást tartott az Operában március 15-én. Sorfalat álltunk a királyi páholyhoz vezető lépcsőházban. Minden 3-4 lépcsőfokon állt egy cserkész. A legfelső fokon álltam, amikor a Kormányzó úr és kísérete felvonult és elhelyezkedett a páholyban. Alulról kezdtek a vezetőink felvezetni minket a harmadik emeletre, amikor minden pokol elszabadult. Mi csak valami kiabálást hallottunk, amikor a lépcsőn dübörögve szaladt le valaki. Abban a pillanatban kirohant rákvörös arccal a Kormányzó Úr a páholyából és pont összeszaladt egy fickóval. A Kormányzó Úr olyan magyar királyi haditengerészeti pofont adott neki, amelyet még nem láttam. Akkorra kirohant mindenki a páholyból és az őrség terméből, így már nem tudtam meg többet. Mi megrendülve, sóbálványként álltunk, amikor végre szabad lett az út és felvonultunk a kakasülőre. Ezt az esetet Mr. Montgomery, az USA budapesti követe is leírta a „Magyarország, a vonakodó csatlós” című könyvében.

Valamikor 1942 vagy '43 húsvétján, a MCSSZ egy regős csoportot küldött le Beszterce-Naszód vármegyébe, a Kolozsvári Hadtest kérésére. Feladatunk magyar falvak és a szórványok

**Hadak Útján Bajtársi Híradó -
A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének
tájékoztatója. Indult 1949 áprilisában
Ausztriában ill. Bajorországban, "MHBK
Központi Tájékoztató" címen.
Az MHBK-t alapította Zákó András m.kir.
vezérőrnagy Innsbruckban 1947-ben.
World Federation of Hungarian Veterans
Official Review, Quarterly Periodical
Megjelenik negyedévenként, ISSN 0847-2599
Kiadó és szerkesztő/Publisher and Editor: Dr.
Tóth Gergely, MHBK központi vezető
Nyomda/Printing: Weller Publishing, Toronto
Pénztáros: Borbás Erzsébet**

A szerkesztő levelezési címe:

Dr. Tóth Gergely
6291 Bay Club Dr., #3
Fort Lauderdale, FL 33308, USA
Email: hadakutjan@yahoo.com
Az emailben továbbított gépelt anyagot kérjük
sima word-formátumban elküldeni.

Minden címváltozást kérünk az alábbi címre:

Mátrai Géza
P.O. Box 5762, Station "A"
Toronto, ON
M5W 1P2, Canada
VAGY email: gmhuncan@hotmail.com

Minden lapfenntartási hozzájárulást, Zrínyi

Alap járadékot kérünk az alábbi címekre
kiállítani, lehetőleg USA dollárban:

1. USA/Kanada csekken: egyelőre
Gergely Toth névre kiállítva, a szerkesztő
címére postázva (a Memo-ba: MHBK)

2. Banki átutalással az USA-ból:

Routing nr. [for Wire transfers]: 021000021
Account nr.: 638360377
(Routing nr. [for ACH transactions]: 267084131)

3. Banki átutalással máshonnan:

Swift code: CHASUS33
Account nr.: 638360377
(JPMorgan Chase Bank, 383 Madison Ave., New
York, NY 10017)

Beküldött kéziratokat és fényképeket nem
őrünk meg és nem küldünk vissza. A
szükséges javítás és a rövidítés jogát
fenntartjuk. A névvel aláírt cikkek nem
feltétlenül tükrözik a szerkesztő és a kiadó
álláspontját, s azokért mindenkor a cikkíró
felelős. Folyóiratunkban megjelent írásokat –
a szerző és lapunk megnevezésével – más
újságok és honlapok szabadon átvehetik.

Lapzárta:

Március, június, szeptember ill. december 1.
Az időről-időre fellépő helyhiány kapcsán
megértésüket kérjük, amennyiben lehet, a
beküldött anyagot a következő számokban
közöljük.

A tartalomról:

-Borbás Károly, korábbi főszerkesztőnk végső
nyughelye
-Az emigrációs csoportok hírei, Hősök Napja és
nyári események
-Hazai megemlékezések a nyár folyamán
-Az '56-os Szabadságharcra emlékezünk
-Halálhírek, méltatások, rövid hírek, levelek

felkeresése és regősműsor adásával a gyér magyar lakosság önbizalmának erősítése volt. Budapesten meleg tavasz volt, s nem gondolván az erdélyi havasok hideg éghajlatára, bakancs helyett egy fekete félcipőben indultam útra. A vezetőnk Dr. Berek István est., helyette Czőndör István bá volt, a 160.sz. Mátyás Király cscs. Hunyadi László rajának parancsnoka. Vagy négyen voltunk a rajából, a többi pedig szintén HÖK-tag, főként a Piarista csapatból.

A Hadtest két Botond terepjáró rajkocsit adott, azzal jártuk a falvakat. Csodálatos élmény volt a magyar lakosság lelkesedése. Végül, jutalomként, felmentünk a Borgói hágóra. Helyesebben csak félútig. Ugyanis először az egyik terepjáróból fogyott ki a benzin, aztán a másik állt le félúton a határbódéhoz. Közben esni kezdett a hó.

Rövidesen vastag nedves hó borított el mindent. Egy tiszt kocsit felfelé mentében elvitte az egyik honvédet benzinért a határőr épülethez. Mivel már késő délután volt, Czőndör Pista bá' (aki később az alföldi harcokban, a Tiszán átkelő szovjet csapatokra vezette útege tüzét, végül a megfigyelőállásban egyedül kitarván magára vezette a csapást, s így ott halt hősi halált) nem akart várni. Öten vagy hatan elindultunk lefelé Borgóprund felé. A nagy hóban tízpercenként váltottuk egymást elől, hótaposóként.

Pista bá a hátam mögött gyalogolt, amikor rám került a sor. Kemény munka volt a havat taposni vagy túrni. Pista bá elkezdett egy számomra ismeretlen verset mondani:

*Erdélyi József: Ösvény
Áldott vagy ösvény, magányos út
Mely mindennél messzebbre jut. (...)
Te voltál minden út előtt
S ha mind benőnek fűvel őke
Mezít lábunk sziklába vág
S rajtad megyünk, tovább, tovább...*

Akkor csodálatos erőt adott ez a kis versike, újult erővel túrtam a havat.

Prundra érve a kocsmába mentünk egy kis forralt borra és valami vacsorára. Alig nyeltük le a bort, két csendőr jött be, kulacsaikat megtöltendő a forralt borral. A kocsmáros kérdésre mondták: Valami pesti cserkészek beborultak egy patakmederbe a hóban. Oda megyünk.

Persze azonnal jeleztük, velük tartunk. Az őrmester rám bökött, hogy jöhetnek, de ez az ágrólszakadt itt marad az örsön, száritsa ki magát és aludjon egyet. Nem tiltakoztan, már csak a teljesen elázott cipőm és a lábamra fagyott harisnya miatt sem.

Rövidesen katonai mentőkocsik is felmentek, mert sebesülések is voltak. Reggel engem is összeszedtek és bevittek Besztercére.

A legsúlyosabb sérült Berek Pista bá volt, akinek a gyerekkora óta merev, rossz térdét azonnal meg kellett operálni. Beszterce egy volksbundista zász központ volt, a két fiatal orvos csizmában, fekete lovaglónadrágban műtött, jól. Pista bá amint felépült, rendesen tudta mozgatni a lábát. Másnap hordágyon emeltük be a MÁV-kocsiba az ablakon keresztül. Egy haláleset elkerülése is éppen percek múlott. Amikor megszámozták a fejeket, egy hiányzott. Egy, a kocsiából való hosszú bőrpárna alatt találták meg az utolsó, arccal lefelé a patakban. Még éppen sikerült lelket verni belé.

Annak idején a gimnáziumok második osztályában énekóra is volt. Fülbemászó, romantikus német dalokat tanítottak, persze magyar szöveggel. Ezeket nevelődtünk. Néha valami magyar műdalok is sorra kerültek, de népdaloknak nyoma sem volt. Ezt is az MCSSZ változtatta meg. Mi adtuk ki a „101 Magyar Népdal” könyvecskét, azóta csak azokat és cserkész dalokat énekeltünk. A daloskönyv előszavát Kodály Zoltán írta a cserkészeknek ajánlva.

Legjobb tudomásom szerint az első „Népi Est” (hivatalos nevén Regőscserkész est) is cserkészrendezvény volt. 1943. március 20.-án rendezte a KMCSSZ az akkori „Városi” színházban (ma Erkel Színház). Tomboló siker volt.

A „Gyöngyös Bokréta” volt divatban akkoriban. Ma „álnépinek” mondanánk, de abban az időben fontos

szerepet töltött be. Ez jelentette az átmenetet a mű és a népi között. Ebben a vállalkozásban is a HÖK tagok jeslekedtek. Hatan tanultuk be a „kanász vagy botos” táncot. Ketten kimaradtunk ugyan, mert csak négy székely „harisnyát” sikerült kölcsönözni. A táncosok közül csak kettőnek a nevére emlékszem: Molnár Pista és Szebeni Tóni (mindkettő 160-as).

Amikor 1941-ben a német támadás következtében Jugoszlávia felbomlott, megalakult Horvátország. Mivel ezzel megszűnt az a Jugoszlávia, mellyel „örök” szerződést kötöttünk (a diplomáciában az „örök” szó nem létezik, minden szerződés 5-10-25 évre szól, nem örökre), jogunk volt elismerni Horvátországot. Ez nem sokat jelentett az Eszék környéki magyarságnak, mert ott is állandó csetepaték voltak a horvátok és szerbek között. Ilyen körülmények között kapta MCSSZ a kérést valamelyik kormányhivataltól, hogy küldjön le néhány vezetőt egy Eszék melletti faluba, az ottani magyar ifjúsági szervezet vezetőit kiképezni. Ismét a HÖK kipróbált tagjait küldték le, persze hamis papírokkal. Megint Molnár Pista, Szebeni Tóni és még három társa vállalkozott e veszélyes feladatra. A horvátoktól és a szerb partizánoktól egyaránt bujkálni kellett, több éjjel egy istállóban a jászol alatt kuksoltak.

Erről az izgalmas élményekben bővelkedő „kalandról” részletes jelentést írtak. Molnár Pista ezeket rám bízta vagy húsz éve. Néhány évvel ezelőtt a Gödöllői Városi Könyvtár cserkészgyűjteményének jutattam el.

A következő történet velem esett meg. 1987 nyarán Bodnár Gábor, a KMCSSZ elnöke (Garfield, NJ), amikor említettem neki a hazautazási tervem, kérte, keressem fel Göncz Árpádot (a rendszerváltás utáni köztársasági elnököt), aki valaha nemcsak HÖK-tag volt, hanem nagyon fiatalon a KMCSSZ Nagytanácsának is tagja volt. Beszéljem meg vele egy esetleges utolsó HÖK-találkozót, Bécsben. Gondolta Gábor, már az otthoniak is majdnem szabadon járhatnak Nyugatra, tehát ha van akarat, megoldható ez az elgondolás.

Természetesen nem tudtam Árpád címét, így egy volt kolozsvári HÖK vezetőt, Bereczky Györgyöt (Négus) kértem meg, vigyen el hozzá. Árpád fogadott minket a nagyon egyszerű óbudai panellakásában. Sajnos ez a látogatás nem volt sikeres. Úgy gondolta, azt az ötven dollárt, amit akkoriban egy közönséges magyar halandó eldorbézolhatott nyugaton, azt nem fogja arra költeni, hogy viszontlásson bennünket, annyi év után. Ajánlotta, hogy hagyjuk ezt a találkozót megrendezni az akkori Magyarok Világszövetségével. Persze – toldotta meg – ti ebbe sohasem egyeznétek bele. Igaza volt...

Aztán beszélgettünk még egy darabig. Megkérdeztem, voltál-e Amerikában. Igen, válaszolta, kétszer. Először két hétig, majd hat hónapig egy másik alkalommal... Ez a hat hónap szöveget ütött a fejembe... Talán már akkor előkészítették az akkor ráosztott szerepére? Ki tudja... A megbeszélésünkett hangszalagra vettem, gondolom, ez még néhány otthoni történést is érdekelhetne...

S végül: Seregélyes Márton – Marci bá' (szintén Hamilton, Kanada) ásta elő ezt a szenzációs idézetet, amelyet minden valódi nemzetpolitikusnak meg kell szívlelnie: "Nem mindig lehet megtenni azt, amit kell, de mindig meg kell tenni azt, amit lehet." (Bethlen Gábor)

Figyelem! A szerkesztő új levelezési címe a következő:

Dr. Tóth Gergely, Hadak Útján
801 S. Federal Hwy, #205
Pompano Beach, FL 33062
USA

Mindamellettt kérjük, hogy a közlésre szánt anyagot lehetőleg emailben, és egyszerű word programban megírva vagy sima emailszöveggként küldve juttassák el a hadakutjan@yahoo.com címre. Megértésüket és természetesen a jövőbeni anyagokat is köszönjük!

vitész nemes Tassányi József, az MHBK Új-Dél-Wales-i főcsoportjának vezetője küldte be a Sydney magyarsága hősök napi megemlékezéséről készült beszámolót:

Az MHBK "vitész Szügyi Zoltán" Új-Dél-Walesi Csoportja május 30-án tartotta meg a 2021 évi Hősök Napját a punchbowl-i Magyar Házban. A színpadot Ilosvay Gusztáv mester úr készítette. Így emlékeztünk tehát a hősök napjára Sydney-ben:

Minden évben május utolsó vasárnapján, a magyar hősök napján emlékezünk mindazokra, akik vérüket ontották, életüket adták Magyarorszáért. Ez alkalomból gyűlt összemost is Sydney magyar közössége, hogy fejet hajtson a magyar hősök előtt tisztelegve.

Először a rookwoodi temetőben megkoszorúzták a magyar hősök emlékkeresztjét, majd a Strathfieldben tartott református istentisztelet után egy ünnepi műsor keretében is megemlékeztek a hazájukért elesettekről a Magyar Házban.

A műsort vitész nemes Tassányi József nyitotta meg, akinek „A hősök és utódaik” c. írását Varjaskéri Henriett, a Magyar Iskola Sydney-i tanára olvasta fel. A csoportvezető úr gondolatait elgondolkodva és meghatottan hallgatta a közönség. Ebben rámutatott arra, hogy a hőssé válás nem elhatározás kérdése volt, nem is a későbbi generációk elismerésére vágytak, hanem azzá váltak mindazok, akik meghajoltak a legszentebb hívó szó parancsolta kötelesség előtt, és mentek a csatákba, vállalva a kockázatot, hogy akár a legdrágábbat, az életüket is adják a szabadságért. Az új nemzedékek feladata pedig, hogy emlékezzenek ezekre a hősökre, akik igazán méltó példaképei az utókornak.

Forrás: facebook.com/photo.php?fbid=10226890160583869&set=p.10226890160583869&type=3

Dr. Mikola István canberrai magyar nagykövet ünnepi beszédének nyitó gondolataiban tovább méltatta azokat a fiatalokat, akik képesek voltak otthont, családot maguk mögött hagyni, és fiatalon hőssé válni. Az ünnepi beszéd után Stopic Hannelore gyönyörű zongorajátéka következett. A műsor végén Harasta Dániel műsorvezető a Ten Sopranos énekeseit szólította a színpadra: Penny Pavlakis híres szoprán és Jamilly P. Kahill énekesek zárták az ünnepi műsort, melyet a vendégek végetnemérő tapssal köszöntek meg.

Azt hiszem, hálásak lehetünk a jóságos Istennek, hogy ma már nem kell az életünket adva hőssé válnunk. Legyünk hát méltók hozzájuk, hogy az a Haza, amit őseink az életüket adva reánk hagytak, az unokáinknak is hazája lehessen.

Varjaskéri Henriett

---

v. Detre Gyula (Montreál) elhunytára emlékezünk

Ahogy legutóbbi számunkban jelentettük, Montreálban 103 éves korában elhunyt **v. Detre Gyula**, aki tudomásunk szerint a legidősebb élő ludovikás volt (néhány hónappal megelőzve a Melbourne-i Árpád Otthonban élő **v. Fazakas Sándort**, aki 1918. november 28-án született). Az alábbi levélrészlettel egészítjük ki a Rá való emlékezést:

Kedves Gergely, bocsánat a baráti megszólításért, de úgy érzem, ez helyénvaló, miután lassan 85 éves leszek és Detre Gyszi barátomat több mint 60 éve ismertem. Emlékszem, hogy többször is igen pozitívan beszélt Magáról.

Kati leányával többször beszéltem, ugyanis megszerveztem a március 19.-i, 103. születésnapjára egy Zoom összejövetelt. A kórházba nem lehetett bemenni, de az ottani egyik vezető segítségével sikerült a találkozás, ahol egész családja, montreáli, torontói, budapesti barátai, az itteni cserkészek és egyesületek vezetői köszöntöttük. Elénekeltek magyarul és angolul a Happy Birthday-t, majd végül a magyar himnuszt. Könnyezve hallgatta a kórházi ágyából. Sajnálom, hogy nem volt lehetőség Magát és másokat is meghívni, akikről nem tudtunk vagy nem volt meg nekem a címük. Gyszi feleségét is igyekszünk vigasztalni. Sajnos nagyon összetört lelkileg s mi barátok segítettünk neki itt mindent elintézni. Egyik torontói barátja, aki szintén a Vitézi Rend tagja és nemrég ment haza, jelentette, hogy a Farkasréti temetőbe, szülei sírjába fogják elhelyezni hamvait. Itt mi valamikor szeptemberben a cserkészek és a két magyar református és a katolikus templom részvételével közösen fogunk megemlékezni életéről és munkásságáról, magyar nemzete iránti elkötelezettségéről. A Jóisten adjon neki örök békét és nyugalmat. A gyászjelentés angolul az itteni angol újságban, a magyar több magyar újságban is megjelent.

Honfitársi üdvözlettel, Joó Klára, Montreál

Hősök Napja Buenos Airesben

Jakab Nándor bajtársunk küldte be az alábbi (magyar és spanyol nyelvű) linket, melyet az argentinai magyarság állított össze korábbi évek megemlékezéseiből, hiszen a járvány miatt ott sajnos idén sem tudták megtartani szokásos élő tiszteletadásukat a chacarita-i német temetőben található Magyar Hősök Emlékfalánál. A felvétel 18 perces.

www.youtube.com/watch?v=Z40ZSxIFEI4

Melbourne-ben elhunyt hűséges olvasónk, v. Szmolnik Lajos (1928. szeptember 28 – 2021. május 11). Dankó Ferenc Victoria-i (Melbourne) bajtársunk jelentette a szomorú hírt, hogy Lajos bajtársunk május 11.-én visszaadta lelkét Teremtőjének. A Melbourne-i Közösségekben a „v. Szmolnik Lajos, 56-os szabadságharcos” néven ismerték. Nemzetünkért való küzdelmét minden körülmények között folytatta, egyben gondoskodva a helyi történelmi és társadalmi események megörökítéséről és tiszteletben tartásáról. A Hadak Útján Híradókban is olvashattuk jónéhány beszámolóját: A 2020 évi 567. számban beszámolt pl. a bendigói '48-as emléktábla történetéről, ahol az ő fényképe is látható. Az 568. számban pedig Farkas Márton főhadnagy 1848-as szabadságharcos sírjának felújításáról adott ismereteket. Ezúton is küldjük őszinte részvétünket szeretett családjának és kérjük Mindenhatónkat, hogy enyhítse fájdalmukat gyászukban. A Jóisten adjon Neki örök nyugalmat.

Szentkirályi Endre, a Clevelandi Egyesült Magyar Egyletek elnöke továbbította a hősök napi beszámolót, mely az ottani Bocskai Rádiónál jelent meg:

<https://www.bocskairadio.org/batorsag-onfelaldozas-helytallas-hosok-napi-megemlekezes-magyar-amerikai-egysegben/>

„Bátorság, önfeláldozás, helytállás!” – hősök napi megemlékezés magyar-amerikai egységben

Dorgay Zsófia, 2021. június 5.

Ahogy minden kisebb közösségnek, úgy minden nemzetnek vannak nagyjai. Ezek a hősök olykor nem csupán a hazájukban áldoznak a szabadság oltárán, ha kell, idegenben, ha kell az új hazájuk érdekében. Valahogy így fonódik össze a magyarság és az amerikai magyar közösség a háborús hősök emlékének tükrében. Nagy öröm, hogy napjainkban – a világban zajló sok nehézség ellenére – tiszta szívvel és tisztelettel tudunk adózni a felmenőink emléke előtt.

A Hősök Napja Dr. Szentkirályi Endre, az Egyesült Magyar Egyletek elnökének köszöntőjével kezdődött. Az amerikai és magyar himnuszok után Dr. Marton Máriusz adventista lelképásztor háláimát mondott a hősökért, majd az Isten áldását kérte a jelenlévőkre – a jelenkor hőseire.

A chicagói főkonzulátus képviselőjében Kovács Tamás főkonzul üdvözölte a jelenlévőket, megemlékezett a Clevelandban eltemetett magyar katonákról, akik Magyarországot harcoltak egykoron. Kétnapos látogatása során külön üdvözölte a rádióhallgatókat is.

Szentkirályi Endre beszél

„*Cleveland újra kitett magáért!*” – hangzott el a főkonzul úrtól, aki mindig nagy örömmel érkezik az amerikai diaszpóra fontos bástyájának számító városba. Úgy véli, hogy a hősök emlékéhez méltó megemlékezést tartottak a Magyar Honvédség és az Ohio-i Nemzeti Gárda képviselőivel. Nemzeti múltunk jeles személyei előtt a clevelandi magyar szervezetek képviselői is fejet hajthattak, a tavalyi alkalomnál már nagyobb körben.

Kovács Tamás főkonzul úr egyéb diplomáciai kötelezettségeinek is eleget tett az elmúlt hétvégén. Ez alkalommal a Nyugat-oldali Református Egyház és a Bethánia Baptista Gyülekezet látta vendégül a diplomatát. Továbbá együtt imádkozott a hívekkel a Szent Erzsébet templom szentmiséjén.

Az eseménydús látogatás keretein belül főkonzul úr Áder János, Magyarország köztársasági elnökének megbízásából arany érdemkereszttel tüntette ki Horváth Mihályt, a Cserkész Barátok Körének elnökét. A 2020-ban nemzeti összetartozás szimbólumaként elültetett facsemete alá pedig elhelyezésre került egy-egy díszes emléklakett, amely a jelenlegi közösséget és a következő generációkat lesz hivatott emlékeztetni a trianoni döntés súlyosságából merített nemzeti erőre és egységre.

Az ünnepségen Fazakas Róbert és Szentkirályi Endre előadásában szavalatot hallhattak a jelenlévők, Luksa Vivien, László Lili és László Markó pedig brácsán és zongorán szólaltatta meg Schóber Tamás zeneszerző és karmester ünnepre komponált, Tisztelet a hősöknek című zeneművét.

A rendezvényen tiszteletét tette az Ohio-i Nemzeti Gárda képviselőjében Todd Hunt főtörzszászlós (Chief Master Sergeant). A Mansfield-i Katonai Repülőtér vezénylőzászlósa és több ízben teljesített szolgálatot Kuvaitban, Irakban, Afganisztánban és Szíriában. A tábornok úr beszédében kiemelte Magyarországot és az Egyesült Amerikai Államok közös múltját és jelenét. A két ország a történelmet meghazudtolva, szövetségesként dolgozik össze napjainkban a béke érdekében. Ugyancsak megemlékezett azon magyar emigránsokról, akik új életet kezdve az Egyesült Államokban csatlakoztak az amerikai hadsereghez. Közülük nyolcan kongresszusi Becsület Érdemrendet kaptak kitüntetésként a harcmezőn végzett hőstettekért. A továbbiakban a két állam NATO-ban való közreműködését méltatta, amely 22 éve zökkenőmentesen halad előre.

Az ünnepi megemlékezés díszvendége és főelőadója Dr. Szegő László dandártábornok volt. Magyarország washingtoni katonai attaséja utolsóként állt a szónoki mikrofonhoz. A Clevelandben eltemetett Vitéz Oszlányi Kornél II. világháborús magyar vezérőrnagy hőstettei felelevenítésével kezdte ünnepi beszédét.

„*Bátorság, önfeláldozás, helytállás!*” – ezekkel a szavakkal lehetne jellemezni azokat az embereket, akik kivívták koruk megbecsülését, és kivívják ma is a megemlékező szavakat. Tetteiket joggal jegyezte fel a történelem, és joggal vagyunk büszkék rájuk. Dandártábornok úr hozzátette, hogy a hősök nem hősnek születnek, az önfeláldozó magatartásuk teszi őket azzá rendkívüli helyzetekben.

Szegő dandártábornok úr zárógondolatként kiemelte a clevelandi magyarok nemzethez való hűséges ragaszkodását, és azt a jövő nemzedék előtt képviselt példaértékű magatartást, amelyet a diaszpóra magyarsága mutat a hősök emlékének tiszteletében. A megemlékezést követően szívesen tett eleget a Bocskai Rádió interjúfelkérésének. „*Aki a nemzetért áldozza az életét, arra kötelessége a közösségnek emlékeznie.*” – ezzel az üzenettel érkezett a közösséghez. Kiemelte, hogy Cleveland magyar férfiai sok hőst adtak az Egyesült Államoknak már a polgárháború ideje alatt is, majd pedig később a világháborús években.

A haza szolgálatában elesett hősöket méltató napot és magyar nemzet nagyjai előtt tisztelgő Hősök Napját mindössze egy nap választja el a naptárban egymástól. Dr. Szegő László szerint ez egy szerencsés egybeesés, de az együtt ünneplést leginkább az a nagymúltú partnerségi viszony teszi lehetővé, ami a Magyar Honvédség és az Ohio-i Nemzeti Gárda között van. A dandártábornok emlékeztette a clevelandieket, hogy mindig emlékezzenek meg méltón azokról az emberekről, akik előttünk jártak, és hősként tarthatjuk számon őket. -A felszólalókat Bóna Richárd atya, a Szent Imre és Szent Erzsébet magyar templomok plébánosa követte. Áldásért fohászkodó imáját a clevelandi és Cleveland környéki magyar közösségek egykori hőseinek név szerinti említése követett. A névsorolvasás után Kovács Tamás főkonzul, Szegő László dandártábornok, Todd Hunt törzszászlós és Szentkirályi György, a Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének vezetőségi tagja hajtottak fejet, és helyezték el az emlékezés koszorúit.

Borbás Erzsébet (Budapest): Borbás Károly végső hazatérésére

Férjem Károly, és első felesége Terézia hamvait ez év június 11-én egyházi szertartás mellett, szűk családi körben helyeztük örök nyugalomra a felsőgödi temetőben. A hamvak a 35 évesen elhunyt Öcsém felújított sírjában kaptak végső nyughelyet, s így az elhunytak hosszú kanadai évek után végleg hazatértek Magyarországra. Károly 61, Terézia 41 évet töltött emigrációban. Az évtizedek alatt, távol a Hazától mindig hűek maradtak szülőföldjükhöz és magyarságukhoz.

Terézia halála után néhány évvel, 1997-ben kötöttünk házasságot Károllyal. A közös munka, a Hadak Útján szerkesztése, majd a "Gondviselés tenyerén" című könyv megírása még erősebbé kovácsolta kapcsolatunkat. Károly halála, torontói és felsőgödi búcsúztatása felejthetetlen szomorú emlékként él tovább a szívembe zárva. De vigaszt nyújt a remény, hogy amikor én is megkapom az égi behívót, a fények útján találkozunk. A Mindenható Gondviselő Isten fogadja Károlyt és Teréziát a kegyelmébe, és adjon nyugalmat Nekik az Örök Hazában.

Szokás szerint itt Részletek következnenek Dobozy István VRNT, az MHBK Délausztráliai „Zákó András” főcsoport vezetőjének, az MHBK központi vezetőjének ausztráliai helyettesének, a Szent László Társaság (1861) és Rend ausztráliai törzsszéktartójának jelentéseiből Adelaide-ből, de megérdemelt “nyári” (ott téli) utazásuk miatt ez most kimarad. Reméljük, szép élményekkel gazdagodtak!

”Másság”, ”különféleség”, ”sokszínűség”

Manapság majdnem minden nyugati országban a munkahelyeinken szinte havonta kapunk leveleket, melyekben feletteseink felszólítanak mindenkit, hogy pártoljuk a "diversity", azaz a "másság", a "különbözőség" elfogadását, s ezeknek a mozgalmaknak a támogatását. Közben lépten-nyomon jönnek a hirdetések a rádióban, tévében, az interneten, hogy kerüljük a "rasszizmust", s a hívatlan idegeneket itt Amerikában ne hívjuk "illegálisnak", hanem inkább "iratok nélkülinek" ("undocumented").

Tehát minden módon azt akarják (hogy kik, azt igazából nem tudjuk), hogy karoljuk fel a másság mindenfajta megjelenését, s **mi változtassuk meg szokásainkat, felfogásunkat és véleményünket az újonnan jöttek, illetve az új ideológia javára.**

Eszerint mindent feltétel nélkül el kell fogadnunk, mégha természetellenes viselkedések is, s helyet kell adnunk minden új ("haladó") felfogásnak, az egyenlőség, egyéni szabadság és az "emberi jogok" elsőbbsége miatt.

Sok viselkedést, amit nem is olyan régen "abnormálisnak" tartottunk, ma elfogadhatóvá tettek. Embereket, akiket tegnap még "furcsának" vagy egyszerűen "természetellenesnek", sőt sokszor kockázatosnak is tartottunk s aszerint kezeltünk, most el kell fogadnunk, és semmi áron nem szabad kifogásolni őket.

Szóval minékünk a "másságot és sokszínűséget" kérdés nélkül el kell fogadnunk, és ha mégis tiltakozni merészelünk, akkor nemcsak mi leszünk a hibásak, de még bíróság elé is állíthatnak bennünket, különféle módokon ellehetetleníthetnek, nyilvánosan megszégyeníthetnek.

Ennek jegyében tehát minden másságot tisztelnünk kell és elfogadni vagyunk kötelesek!

A vallásunkat viszont nyilvánosan nem fejezhetjük ki, Istenről beszélnünk tilos, mert ez sértheti az ateistákat; konzervatívak se legyünk, mert az "demokrácia-ellenes"; ne követeljünk hagyományos tiszteletet, mert az arra kényszeríthet minket, hogy másképp viselkedjünk, mint valójában akarnánk. És még hosszan sorolhatnánk a véleményterror elvárásait.

Végeredményben azt akarják ezek az uralkodó balliberálisok, hogy bármi, ami az egyénnek csak eszébe jut, szabadon megtehető legyen, a közösség érdekeiről, felelősségvállalásról, hazáról, családról viszont mélyen hallgassunk - s ezt hívják ők "demokráciának"!

Érdekes, a "demokrácia" elvileg azt jelenti, hogy a többség szabja meg a szokásokat és törvényeket, s a kisebbségnek ezekhez kell igazodnia. Ma azonban sokszor pont az ellenkezője történik a nyugati "civilizált" világban.

Meddig tarthat ez még? Mikor vesszük észre, hogy a család-fogalom nélküli tömeg nemsokára nemzet-nélküli hordává aljasul, s az emberiség, amely a fent felsorolt örültségekben tobzódik, elérte azt, hogy egy azonosság-nélküli masszává vált, amely már azt sem tudja pontosan, melyik mellék helyiséget használja. Így lassan a gondolkodó, alkotó emberiség végleg eltűnik...

Mi lesz tehát ennek a vége? Sic transit gloria mundi...

Simonyi László, Chicago

Vinczer S.Péter (Toronto): Gondolatok az úgynevezett “Csendőrpuccsról”

2019. 04. 01.

Mielőtt a történetet elbeszélem, helyezük magunkat abba korba és háborús helyzetbe. Magyarország 1944. március 19. óta német megszállás alatt állt, Veessenmayer Hitler teljhatalmú helytartója, élet-halál ura volt a Gestapóval együtt. A németellenes politikusokat már leváltották vagy letartóztatták, hasonlóan a katonatisztekhez is.

Horthy kormányzó úr a családjával tulajdonképpen szobafogságban volt, a közhivatalok, a rendőrség, csendőrség, a honvédség felett Veessenmayer és a német hadvezetés rendelkezett. A Stern Samu vezette Zsidó Nagytanács leadta a listát a németeknek, akik a Vatikán védett házainak lakóit, a “gettót” ki akarták üríteni, hogy lakóit Németországba deportálják. Baky László államtitkár a csendőröket német parancsra pedig vidékről hamis indokkal Budapestre rendelte, hogy a deportálást felgyorsítsák. A kormányzó pedig csak ez időtájt értesült arról, hogy a zsidókat nem munkára, hanem valójában megsemmisítésre deportálják Németországba...

1981-ben a Magyar Királyi Csendőrség megalakulása 100. évfordulójának megünneplésére gyülekeztek a volt m. kir. csendőrök a Szathmáry Károly által létrehozott Torontói Csendőrmúzeumba. Erre az alkalomra készítettem a csendőr emlékérmét vitéz Tamáska Endre csendőrtiszt kisplasztikája alapján. Emlékek, élménybeszámolók hangzottak el, ott hallottam a történetet:

A kormányzó úr motoros futárt küldött Tölgyesy Győző ezredesért, a kassai VIII. csendőrkerület parancsnokáért. A kormányzó azt a parancsot adta át neki a Várban, hogy a csendőröket vezényelje vissza az állomáshelyükre! Tölgyesy ezredes két parancs birtokában távozott. Baky államtitkár volt a közvetlen felettese. A parancs megtagadása az akkori háborús helyzetben főbelövással járt. A Főhadúr parancsának a megtagadása szintén!

Közben vitéz Koszorús Ferenc páncélos ezredes is parancsot kapott közvetlenül a kormányzó úrtól, hogy a kiugrás katonai biztosítására az Esztergom környékén eldugott páncélosait vezényelje a megfelelő kulcspozíciókba. Koszorús felszólította Bakyt, hogy azonnal állítsa le a deportálást, mert különben lövet. Ez volt az egyetlen katonai szembefordulás Hitler parancsával, és erről Tom Lantos amerikai szenátor is megemlékezett felszólalásában az USA Kongresszusában 1994. május 26.-án. Ő maga is ennek köszönhetően maradt életben. Felteszem a kérdést: kinek higgyünk, Lantosnak, vagy Karsainak? (*Karsai László történetész – a szerk.*)

Tölgyesy a kormányzó úr parancsát követve a félrevezetett csendőröket az állomáshelyükre visszaküldte. Tölgyesyt a Gestapo letartóztatta és Sopronkőhidára szállította.

A “csendőrpuccs” egy híresztelőjének egyszer feltettem a kérdést, hogy abban a helyzetben melyik parancsot teljesítette volna? A Horthyt gyalázó szájhóstitól nem kaptam választ. Pedig itt Kanadában a válasza nem járt volna főbelövással...

A kormányzó úr tehát feláldozta a kiugrást biztosító elrejtett páncélosait, hogy megmentse a deportálástól a budapesti zsidókat. Koszorúst a Gestapo kereste, bujkált, az alakulatot meg a frontra vezényelték. A megghiúsult kiugrás miatt lett aztán az ostrom, és a front végighaladt Magyarországon... S Habár Lantos úr nem mondta ki a kormányzó nevét, attól még a valóság az, hogy a parancsot a sokak által alaptalanul vádolt Horthy Miklós adta ki.

v. Hegyi Gábor, a Vitézi Rend németországi törzskapitánya (Köln) küldte be az alábbi hírt illetve beszámolókat:

Vitézi emlékmű avatása Legénden

Bánó Attila, 2021. 06. 06., mno.hu

A Nógrád megyei Legénden felavatták a Vitézi Rend alapítására és a trianoni diktátumra emlékeztető, első centenáriumi emlékművet. Az ünnepség istentisztelettel kezdődött a helyi evangélikus templomban, majd a résztvevőket történelmi zászlókat forgató, dobszóra menetelő tánccsoport és hagyományőrző huszárok vezették fel az ünnepség helyszínére.

Az első szónok, Habsburg-Lotharingiai József Károly királyi herceg, a Vitézi Rend főkapitánya – József Ágost, a második főkapitány leszármazottja – ünnepi beszédében személyes megtiszteltetésnek nevezte, hogy felavathatja a centenáriumi emlékművet, s ezzel nagy érdemeket szerző ősei előtt is leróhatja kegyeletét.

József Károly herceg hangsúlyozta, hogy Európának felbecsülhetetlen értéket jelent a keresztény és nemzeti értékeket őrző Magyarország. Hozzáfűzte, hogy a Vitézi Rend tevékenységének elsőrendű feladata e hagyományos értékek védelme.

Báró Tunkel Tamás legéndi polgármester, vitézi törzskapitány többek között arról beszélt, hogy a trianoni békeszerződést idegen hatalmak kényszerítették ránk. Az ennek nyomán bekövetkezett trauma időszakában óriási jelentősége volt a Vitézi Rend megalapításának, hiszen az ország ezzel is jelét adhatta erejének, életképességének.

Móczár Gábor, a Nemzeti Örökség Intézete főigazgatójának a beszéde néhány kiemelkedő, ismert történelmi személy – s egyben a Vitézi Rend tagja – nevének említésével kezdődött.

A főigazgató kijelentette, büszke arra, hogy a nemzeti sírkert az állam által védett sírjaiban olyan hősök nyugszanak, akik fegyverrel, eszmékkel, gondolatokkal harcoltak a magyarságért.

Hozzátette: az idén százéves Vitézi Rend tagjaira emlékeznünk, emléküket megőriznünk olyan kötelességünk, amellyel nemcsak a jelen fiataljainak mutathatunk példát, de biztosíthatjuk a jövő nemzedékének is az olyan szavak jelentésének a megértését, mint a haza, a hazaszeretet, a hősiesség és az Istenbe vetett hit.

Horváth Csaba törzskapitány, az emlékmű tervezője a tervtől a megvalósulásig tartó hosszú és küzdelmes évekről, majd a legéndiek segítőkéz hozzáállásáról beszélt.

Az ünnepségen Habsburg-Lotharingiai József Károly főkapitány kitüntetésekkel adta át az emlékmű kivitelezőinek. A nagy érdeklődéssel kísért rendezvény Berniczei-Roykó Ádám főkapitány-helyettes záró gondolataival fejeződött be.

Habsburg-Lotharingiai József Károly, a vitézek főkapitánya és helyettese, Berniczei-Roykó Ádám segítik elhelyezni a mozgássérült Tutkovics Béla koszorúját Fotó: Lajter Imre

Koszorúzás Marburgban

Árpád-házi Szent Erzsébet sírjánál tett látogatást a Vitézi Rend delegációja június 12.-én. A magyar hercegnőnek igen nagy kultusza van Németországban mind a mai napig, hiszen Tübingia és Hessen tartományok védőszentje. Sírjánál nem csak koszorúval, hanem egy csokor rózsával is megemlékeztünk róla, mert Erzsébetet általában rózsákkal ábrázolják. A legenda szerint egy napon a hercegnő éppen kenyeret vitt a szegényeknek, amikor sógora, Henrik tübingiai tartománygróf kérdőre vonta, és látni szeretne volna, hogy mit rejteget kötényében. Erzsébet megijedt sógora érces haragjától, és azt felelte: rózsákat. Isten nem akarta, hogy hazugságon kaphják Erzsébetet, így csodák csodájára, amikor Henrik erővel a kötényébe nézett, valóban csak illatos rózsákat látott. A Vitézi Rend hisz a vallásban, a nemzetben és a családban, mint a legfontosabb alapértékekben. Fontosnak tartjuk a nemzeti öntudatunk megőrzését, ezért is fordítunk különös figyelmet a magyar vonatkozású emlékhelyek felkeresésére, ápolására mind az öt kontinensen, ahol rendünk tagjai élnek.

Amennyiben többen szeretne megtudni rólunk, kérem látogasson el honlapunkra: www.vitezi-rend.com

Marburg

Gyülekezeti nap Kölnben

Gyülekezeti nap volt az Észak-Rajna-Vesztfália tartomány magyar protestáns gyülekezeténél 2021. június 26-án. A program zenés istentisztelettel kezdődött a kölni Szent János evangélikus templomban. A szigorú járványügyi szabályok miatt idén csak 70 ember vehetett részt az ünnepségen. Németországban az összes protestáns egyházat egy gyülekezetbe csoportosították, így Gulyás Márta református lelkész felel az összes Magyarországon működő történelmi megreformált felekezet tagjainak lelki gondozásáért. A lelkész nő nagy türelemmel végzi ezt a feladatot, hiszen nem egyszerű egyszerre a református, evangélikus vagy az unitárius híveknek is megfelelni. Az ünnepi istentisztelet zenei aláfestését a Vitézi Rend németországi törzskapitánya, vitéz Hegyi Gábor és a katolikus magyar gyülekezet kántora, Mustos Edit vállalta magára. Jó volt látni, hogy a gyülekezet a pandémia ellenére még gyarapodik is, hiszen nem csak úrvacsora osztás volt, hanem keresztelők és konfirmáltak fogadalomtétele is egyben. Az ebédszünet után dr. Hittner Hanna főkonzul asszony tartott egy rövid előadást, és válaszolta meg az aktuális kérdéseket Magyarországgal, a hazautazással és az oltásokkal kapcsolatban. Az ezt követő kötetlen beszélgetést egy ima és a gyülekezet megáldása zárta délután négy órakor.

Egy spanyol hazafiról magyar szemmel

Franco tábornok támogatni akarta az 1956-os magyar szabadságharcot

Ágoston Balázs, mno.hu, 2020. nov. 28.

November 20-án volt negyvenöt éve, hogy elhunyt Francisco Franco tábornok, Spanyolország kérelmelhetetlenül antikommunista vezetője, az egyetlen nyugati államférfi, aki fegyveres segítséget akart nyújtani 1956-ban a szabadságáért harcoló Magyarországnak.

A gallegó nemesi haditengerész-dinasztia sarjaként 1892. december 4-én El Ferrolban született Franco nem készült politikusnak, kényszerűnek nevezhető közéleti szerepvállalása előtt fényes katonai pályát futott be: 23 évesen az akkori spanyol hadsereg legfiatalabb századosa lett, harmincévesen, 1922-ben a marokkói spanyol idegenlégió parancsnokává nevezték ki, négy évvel később, az észak-afrikai spanyol felségterületen lezajlott harcok elültével tábornoki rendfokozatban a zaragozai főtisztképző akadémia vezetője lett. Pályája 1934-ben ért össze először a politikával, az egyre fenyegetőbb kommunista felforgatás elleni küzdelem során Franco tábornok parancsnoksága alatt a spanyol idegenlégió sikerrel verte le az asztúriai vörös lázongást.

Ám az ibériai ország megállíthatatlanul zuhant a teljes anarchiába. Az 1936-os választáson a kommunistákat, anarchistákat, szociáldemokratákat és liberálisokat tömörítő, vére szomjazó Népfront győzött, és ezzel elszabadult a pokol. Largo Caballero, a kommunisták egyik vezére nyíltan kijelentette: „El vagyunk tökélve, hogy Spanyolországban ugyanazt tesszük, mint ami Oroszországban történt. [...] Halál a rendőrökre, a bírókra és a papokra!” A baloldali lapok a törvénytörés és az erőszak jogosságáról, megtorlásról harsogtak. Templomok és kolostorok felgyújtása, papok keresztre feszítése, apácák megkínzása és megbecstelenítése, a konzervatív, keresztény jobboldal vezető személyiségei elleni merényletek jelezték, hogy a korabeli spanyolországi vörös moslékkoalíció valóban nem riad vissza a legvéresebb terrortól sem.

Franco tábornok a hadsereg sok más hazafias elkötelezettségű tisztjéhez hasonlóan fokozódó aggodalommal szemlélte az összeomlással fenyegető örületet. Amikor a meggyőződéses antikommunista monarchista képviselőt, José Calvo Sotelót a népfrontos kormány milicistái megölték, majd az antikommunista demonstrációvá nőtt temetésén részt vevő sok-sok ezer fegyvertelen megemlékezőre tüzet nyitottak a vörös terrorrendszer pribékjei, végleg betelt a pohár. Franco csapatai élén megindult Marokkóból, partra szállt Spanyolországban és hazája védelmében a hadsereg, az egyház, a monarchista frakciók, valamint az akkor befolyásos falangista mozgalom támogatásával szembeszállt a vérgőzös bolsevizmussal.

A spanyol polgárháború három évig tartott. A véres küzdelem mérlege mintegy félmillió halott és ugyanennyi menekült. A vörösterorra válaszul a nemzeti tábor sem kímélte ellenségeit, a köztársasági baloldal különböző frakciói ráadásul szokásukhoz híven egymás ellen is kegyetlen leszámolásokat hajtottak végre. Ebben élén járt szügyig gázolva a vérben a szovjet NKVD-s pribék, Gerő Ernő, aki a trockisták elleni hadjárata nyomán, többek között a spanyolországi Egyesült Marxista Munkáspárt vezetőjének egyik gyilkosaként kapta megérdemelten a barcelonai hóhér nevet.

No pasarán! – ordították melldöngetve a vörösök, fogadkozva, hogy a nemzetiek nem törnek át a csapataikon. Ám szerencsére nem így lett, Franco a hadsereg élén 1939. március 28-án bevonult Madridba, a bolsevizmus ezzel Nyugat-Európában évtizedekre elbukott. A tábornok katonai diktatúrát vezetett be, ő

magá teljhatalmú államfő lett.

Rendszerét és személyét egyaránt gyakran illeti fasiszta jelzővel az intellektuálisan igénytelen, történelemhamisító baloldal (és sajnos az annak behódoló, önfeladó áljobboldal is). Ez természetesen ostobaság. Franco nem volt fasiszta, még falangista sem. Meggyőződéses, kérlelhetetlen antikommunista hazafi volt, aki nem habozott kíméletlenül eltaposni a hazáját, nemzetét végpusztulással fenyegető vörösterrort. Gondolkodása, fellépése, tettei csakis a kor spanyolországi és európai valóságának teljességét figyelembe véve ítéelhetők meg. Diktatúrája, majd fokozatosan konszolidálódó, de mindvégig autoriter rendszere a körülmények ismeretében elkerülhetetlen és szükségszerű volt, számára a teljhatalom nem személyes cél, hanem eszközt, politikai megoldást, a nemzet szolgálatát jelentette. Franco nemcsak megmentette Spanyolországot a végső pusztulástól, hanem megteremtette a békés átmenetet a demokráciába. A tábornok-államfőt a Madridtól mintegy ötven kilométerre lévő Elesettek Völgyében (Valle de los Caidos) temették el, ahol a polgárháborúban szemben álló felek közül számos harcos alussza örök álmát. A megbékélés gesztusára azonban a gyűlölködő baloldal még ma, annyi évtized után sem nyitott, a jelenlegi kommunista spanyol kormány történelmileg kódolt embertelen barbarizmussal kihantoltatta a holtában is gyűlölt győztest – a baloldal, akárcsak Amerikában, mindig újrakezdi a polgárháborúkat, mert tudják, hogy aki a múltat uralja, az uralja a jelent és a jövőt is.

Ez is fontos tanulság számunkra. Nekünk, magyaroknak azonban van – kell, hogy legyen – még egy szempontunk Francót illetően. Ez pedig az, hogy 1956-os nemzeti felkelésünk és szabadságharcunk idején ő volt az egyetlen államférfi, aki fegyveres segítséget akart nyújtani a bolsevizmus ellen küzdő Magyarországnak. Sajnálatosan kevesen tudják ezt, ahogy az sem közismert, hogy Franco Spanyolországa soha nem ismerte el a szovjet kormányt, nem vette fel vele a diplomáciai kapcsolatot, és ugyanígy illegitimnek tekintette a második világháború után a bolsevisták által megszállt országok kommunista bábkormányait is. A madridi kormány ennek megfelelően kizárólag az 1969-ig működő, Habsburg Ottó által is támogatott Marosy Ferenc vezette Magyar Királyi Nagykövetséggel tárgyalt. A diplomáciai képviselőnek jelentős szerepe volt a magyar felkelők és a spanyol kormány közötti kapcsolattartásban.

Franco tábornok a Magyarország elleni 1956. november 4-i aljas szovjet támadás hírére azonnal cselekedett. Martín Artajo külügyminiszter útján közölte az Egyesült Államok ENSZ-nagykövetével, Cabot Lodge-dzsal, hogy Spanyolország feltétel nélkül kész azonnal fegyveres erővel megsegíteni a magyar felkelőket. Meg is kezdődött egy hadosztály toborzása. Vezetőjének Agustín Muñoz Grandes tábornokot, a második világháború keleti frontján harcoló spanyol önkéntesek parancsnokát nevezték ki.

Ám Franco nagyszerű szándéka az amerikaiak ellenséges fellépésén elbukott. A washingtoni külügyminisztérium szigorúan titkos táviratban így utasította saját madridi nagykövetségét: „[...] az Egyesült Államok kormánya sajnálattal arra a következtetésre jutott, hogy semmilyen, ismétlem, semmilyen módja nincs annak, hogy hasznos katonai intervenciót hajtson végre a magyar hazafiak támogatására a siker reményében és a Szovjetunióval való nagy méretű konfliktus súlyos kockázata nélkül. [...] Következésképpen az Egyesült Államok kormánya sem nyílt, sem titkos katonai beavatkozásra nem, ismétlem, nem vállalkozhat Magyarországon a jelen körülmények között. [...] Közös biztonsági céljaink és a világbéke megőrzésére vállalt kötelességeink fényében reméli, hogy Spanyolország nem tesz elszármított lépéseket az Egyesült Államokkal történő konzultáció nélkül.” A spanyol vezetéssel ennél is határozottabban közölték elutasító álláspontjukat az amerikaiak: Madrid tudtára adták, hogy amennyiben spanyol szállítógépek tankolás céljából berepülnek Németország amerikaiak által megszállt övezetébe, a Jenki légvédelem lelövi azokat.

Igy hiúsult meg a magyar szabadságharcosok megsegítése. 1957-es újévi beszédében Franco tábornok megindult tisztelettel szóló Magyarországra „bátorságával és vérrrel írt hőskölteményéről”, és szégyenteljesnek nevezte a nyugati világ tehetetlenségét. Spanyolország természetesen számos 1956-os menekültet fogadott be, köztük az Aranycsapat kiválóságait: Czibor Zoltánt, Kocsis Sándort és a legnagyobb kispesti legendát, Puskás Ferencet.

Elhunyt v. Szepesvári Béla

(Beküldte: v. Zsákai Marietta)

Sokszor szemtanúja voltam a Ludovika Zászlóalj Ludovika Kávézójának rendezvényein, hogy a tisztjelölt fiatalok körbeülték, s rendkívüli érdeklődéssel hallgatták történelmi visszaemlékezéseit, és szemlélték a fényképeket a szerző magánkiadásában kétszer is megjelent könyvében. Ottthonában még az utolsó éveiben is jógázással tartotta magát jó erőben.
v. Zsákai Marietta

<https://honvedelem.hu/hirek/eltavozott-a-hadak-utjara-vitez-szepesvari-bela.html>

Szöveg: Siposné dr. Kecskeméthy Klára ezredes | Fotó: a szerző felvételei, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar archív

2021. június 1-jén örökre eltávozott a Hadak Útjára vitéz Szepesvári Béla magyar királyi főhadnagy, nyugállományú alezredes. 1919. június 17-én született, a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémián 1940. július 4-én avatták tisztté. 1929. szeptember 1-jén a M. kir. Hunyadi Mátyás Reáliskolai Nevelőintézetbe Kőszegre került, abba a katonai középiskolába, amit Ottlik Géza Iskola a határon című könyvéből megismerhettünk. 1929–1937 között nyolc hosszú, élményekkel teli évet töltött el az iskolában. Az oktatás a civil reáliskolák tankönyvei alapján történt, az előírtakon kívül illemtant, egészségügyi ismereteket, gyorsírást, törvívást (később kardvívást), zenét is tanítottak, és katonai alapkiképzést kaptak a növendékek. Fontos volt a testnevelés, atlétika, szertorna, vívás, labdajátékok, télen a korcsolyázás és sízés. Délutánonként a katonai kiképzés során alaki mozgásokat, fegyverfogásokat, lökiképzési ismereteket tanultak és menetgyakorlatokat tartottak. Nevelésük vallásos és hazafias volt. Nyolc évig a kiváló, művelt, modern gondolkodású rajongva tisztelt és szeretet dr. Mathia Károly volt az osztályfőnöke. Jó eredménnyel érettségizett, így felvételi nélkül bekerült a Ludovika Akadémiára. Érettségi után karpaszományos akadémikusjelölt lett, a gyalogos fegyvernemhez osztották be, Egerbe a 14. honvéd gyalogezredhez vonult be, először őrzető, majd tizedes, végül hadapród őrmesterként hagyta el a csapatot. Szeptemberben bevonult a Ludovika Akadémiára, ahol a nevelési cél az volt, hogy a kikerülő tiszt fegyelmezett ember, kifogástalan úriember, és hősi szellemtől áthatott honvédő magyar legyen.

1940. július 4-én avatták hadnaggyá. Első tiszti beosztása Huszt, a 24. honvéd határvidék zászlóalj szakasziparancsnoki beosztása volt. Zászlóalja részt vett az erdélyi bevonulásban. Később áthelyezték Csíkszeredára a 32. határvidék zászlóaljhoz szakasziparancsnoki beosztásba. 1942-ben előléptették főhadnaggyá, és századparancsnok lett, a zászlóalj parancsnoka a tiszt iskola vezetésével bízta meg. 1944 elején Kolozsvárra helyezték a 60. portyázó osztály 2. század parancsnokának. 1944 augusztusában a kolozsvári portyázó osztályból határvidék zászlóaljat hoztak létre. Szepesvári Béla részt vett az erdélyi harcokban, százada a támadásért nagy dicséretet kapott, őt bronz Signum Laudis, az 1944. október 18–24. közötti időszakban tanúsított hősiességéért ezüst Signum Laudis hadiszalagon a kardokkal kitüntetésre terjesztették fel. A Szent László hadosztály kötelékében a gránátos zászlóalj 2. századparancsnokaként részt vett az Ipoly és a Garam-menti harcokban. Ott volt a dunántúli harcokban is. 1945 májusában angol hadifogságba került, 1947. május 1-jén Klagenfurtban hazamenetelre jelentkezett, marhavagonba zsúfolva érte el a komáromi szűrőtábor, ahonnan pár hét után elengedték.

Ludovikás előélettel csak, mint szőlő-, rakodó-, majd segédmunkás dolgozhatott. Később lakatos, majd brigádvezető lett. Tízévi fizikai munka után, a levelező tanfolyamon elvégzett általános gépipari technikumon szerzett oklevéllel tervező intézetekben, géptervezőként dolgozott nyugdíjaztatásáig. A rendszerváltozásig a többi Ludovikás bajtársához hasonlóan megtúrt állampolgárként élt. 1948-ban „B”-listázták, 1956-ban elvették a rendfokozatát, csak 1996-ban rehabilitálták, egyben őrnaggyá léptettek elő. 1991. október 23-án 1956-os emlékérmét kapott. 2000. augusztus 20-án vitézzé avatták, szeptember 9-én a

Vitézi Rend tagja közé vették fel.
Katonai pályafutása során számos kitüntetést kapott: Magyar Érdemrend lovagkeresztje hadiszalagon a

kardokkal, Magyar Koronás Ezüst Érdemérem hadiszalagon a kardokkal, Magyar Koronás Bronzérem hadiszalagon a kardokkal, Szent László Fogadalmi Emlékérem, Magyar Bronz Vitézségi Érem, Eiserne Kreuz 2. Klasse (2. o. Vaskereszt), Tűzkereszt I. Fokozata (kardokkal és koszorúval) egy sebesülési pánttal, II. Világháborús Emlékérem, 1956. Bronz Emlékérem, Felvidéki Emlékérem és Erdélyi Emlékérem. Vitéz Szepesvári Béla a bajtársi közösség, az MH Ludovika Zászlóalj Ludovika Kávézójának egyik meghatározó résztvevője volt. Az 1940. július 4-én hadnaggyá avatásakor tett fogadalmát – „A hazáért mindhalálig!” – megtartotta. A vele együtt avatott gyalogos bajtásainak több mint a fele hősi halált halt a háborúban. 2006-ban már egyedül csak ő volt életben Magyarországon. Szepesvári Béla a háborúban naplót írt, a kalandos életéről, katonai hitvallásáról évtizedekkel később 2006-ban magánkiadásban könyvet jelentetett meg, „A hazáért mindhalálig!” vitéz Szepesvári Béla ny. őrnagy háborús naplója címmel.

A Ludovika Zászlóalj Ludovika Kávézójában. v. Szepesvári balról a hatodik.

Századik születésnapján dr. Pohl Árpád dandártábornok, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja köszöntötte. A 102. születésnapját már nem élte meg, 2021. június 1-jén örökre eltávozott a Hadak Útjára, onnan figyelni a földiek életmenetét és nem kér egyebet, mint hogy őrizzük meg az emléket és vigyük tovább a Ludovika szellemiségét.

Kenyeres Dénes beszámolója Kecskemétről: Múzeumlátogatás és trianoni megemlékezés

Gábor Áron rézagyúja Kecskeméten

A hős városban, a Cifrapalotában időszakos kiállítás volt hónapokon keresztül. A tárlat anyagát Erdélyből szállították Kecskemétre. A HOHE területi szervezetének tagjai e sorok írójának tárlatvezetésével, 2021. június 3-án tekintették meg a 48-as szabadságharc tárgyi emlékeit. A bajtársak megcsodálhatták Tuzson János honvédőrnagy színes portréját, Deák Ferenc pipáját, csákókat, puskákat, különböző típusú szabályokat és kardokat, huszárnyerget, Bem József altábornagy sétatöbóját, honvédszázlót, zsinórövet, huszártársolyt, patrontáskákat, Kossuth Lajos cigaretta szipkáját. A legkülönlegesebb darab viszont a

Gábor Áron által 1849-ben öntött ágyú volt. Gábor Áron tüzér őrnagy mintegy 70 db ágyút öntött, de csak ez a példány maradt meg. Látható volt még a Gábor Áron által készített, intarziával díszített asztal is. A HOHE tagjai élményekkel gazdagodva térhettek haza a remek tárlat megtekintése után!

Lg. Kenyeres Dénes nyá. alezredes tartja a trianoni beszédet június 4-én

Trianoni megemlékezések Kecskeméten és Kerekegyházán

A Kecskemét főterén álló Országzászlónál, a Himnuszt követően dr. Salacz László országgyűlési képviselő mondott emlékező beszédet. A műsorban közreműködött a Kodály Zoltán Iskola Aurin Leánykara Durányik László vezetésével, Szabó Sándor pedig tároगतon. Több vers is elhangzott a rendezvényen. A jelenlévő szervezetek, pártok képviselői elhelyezték a koszorúikat az emlékműnél. A Szózat zárta a Nemzeti Összetartozás Napját.

Szintén azon a napon Trianon 101. elnevezéssel Gyalogos Emléktúrát (ökumenikus zarándoklatot) szerveztek Magyarország igazságtalan megcsonkítása ellen így is tiltakozva. Az egésznapos Emlékmenet Kerekegyháza-Hetényegyháza-Kecskemét útvonalon zajlott, több pihenővel, beszéddel. Közben a szervezők megkoszorúzták az útba eső helyeken lévő Hősi Emlékműveket.

Kecskeméten, az Arborétum területén álló Mária-kápolnánál fogadták a zarándokokat. Többen jöttek az elcsatolt területekről és a környező településekről is. Kenyeres Dénes alezredes mondott emlékező beszédet az igazságtalan békeszerződésről és a magyarságot ért rettenetes traumáról. Versek is színesítették a megemlékezést. A Székely Himnusz zárta a rendezvényt. A HOHE területi szervezetének tagjai mindkét helyszínen jelen voltak.

Megemlékezés a kulákküldözésről

A hírös városban június 29-én tartották meg a kulákküldözésről való közös megemlékezést.

A Magyar Országgyűlés, Varga László országgyűlési képviselő javaslatára 2012-ben nyilvánította a kulákküldözés idején tönkretett, ellehetetlenített Magyar gazdák emléknapjává június 29-t, vagyis Péter-Pál napját. A hagyomány szerint ez a nap a betakarítás kezdete, a magyarság egyik ünnepe!

A főtéren álló Üldözöttek Emlékművénél dr. Salacz László országgyűlési képviselő köszöntötte a megjelenteket. Dr. Szeberényi Gyula Tamás alpolgármester mondott emlékező beszédet. A szónok

kiemelte, hogy a Rákosi-féle proletárdiktatúra idején tönkretették a vagyonosabb, másoknak is munkalehetőséget adó paraszti réteget. Sokakat lecsuktak, másokat agyonverték a börtönben. De az utókor felelőssége, hogy soha ne feledje a törvénytelenégeket. Rá kell világítani a kommunizmus bűneire, és főhajtással emlékezni a meghurcoltakra!

Koszorút helyezett el az emlékműnél Szeberényi alpolgármester. A Szózat zárta a megemlékezést. Közreműködött Szabó Sándor tárogatóművész. Az eseményen jelen voltak a Honvéd Hagyományőrző Egyesület Kecskeméti Területi Szervezetének tagjai is.

---

vitéz Ságvári Pál: A Csendőrök idén is képviselték magukat a budapesti Szent Jobb körmeneten

Mivel a koronavírus-járvány augusztus elejére mérséklődött hazánkban, a Római Katolikus Egyház meghívására a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület ismét díszlegységgel vett részt a Szentmisén és a körmeneten. Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy államalapító Szent István királyunk emléke előtt tiszteleghattunk a m. kir. csendőrség mai utódaiként.

Azokat a magyar katonákat képviseltük, akik csendőrként hatvannégy éven át, a Testület kommunisták általi törvénytelen feloszlatásáig (1945) békében és a háborúban egyaránt megbízhatóan védelmezték a magyar emberek élet- és vagyonbiztonságát, az ország alkotmányos rendjét, a dicső Testület jelszava szerint és a valóságban is “Híven, becsülettel, vitézül!”

Az ünnepségen számos formában és alkalommal ismét megtapasztalhattuk az ünneplő tízezrek tiszteletét és szeretetét hazánk, a keresztény Szent Istváni Magyarország hagyományai, ezen belül a volt Magyar Királyi Csendőrség iránt! Díszlegységünk állományának résztvevői voltak csendőr egyenruhában, kakastollas csendőr kalapban, fehér kesztyűben Nagy Sándor Zoltán, Kovács Antal (csapatzászlóvivő), Kovács Csaba, Rákász József, Széplaki István, Szolnoki István és Tóth László tiszteletbeli csendőrök. Polgári öltözetben pedig Balog Tamás és Tóth Csaba tiszteletbeli csendőr bajtársak.

A szerkesztő felvétele

RÖVID HÍREK

-Az MHBK volt franciaországi főcsoportvezetője, a nemrég elhunyt **Fodor Jenő hamvai végre hazakerültek Erdélybe**. Felesége, Olga asszony, lapunk franciaországi elosztója és fiuk augusztus elején vitték őket a szülőföldre.

-Dr. Dóráné Sattler Gyöngyi, a **Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség** alelnöke küldött meghívást szerkesztőségünknek a **DBKSZ megalakulásának 30. évfordulójára** rendezett ünnepi alkalomra, melyet Budapesten a Stefánia Palotában rendeztek 2021. szeptember 15- én, közgyűléssel egybekötve. Konkrét terveik között szerepel a pákozni Doni Emlékhely időszakos felújítása is. A Jóisten áldását kérjük további nemes munkájukra!

-**Goór György, az MHBK Ausztráliai Főcsoportjának volt vezetője** (*1926) augusztus végi levele: Kedves Gergő! Keresgélés közben megtaláltam a pécsi katonaiskolák történetét. Régebben írta valaki, akit nem ismertem, de igen érdekes, legalábbis nekem, aki valaha ott koptattam az iskola padjait. Ma feladtam postán, remélem még az idén meg is kapod. Más újság nincs. A Magyar Otthon családi légköre a járvány-zárlat miatt megszűnt, de az ápolás, ellátás még mindig elsőrendű. Sajnos a családi látogatás sem lehetséges. Remélem Te is jól vagy és a nagy viharok elkerülnek házad táját. Tisztelettel és bajtársi szeretettel Gyurka

---

Alább állandó adatközlőnk, Fekete Dénes helybéli bajtársának szánt elismerése olvasható, melyet mi is igyekszünk majd kifejezni, köszönettel mindkettejük Miskolcon végzett magyarságszolgálatáért!

Tisztelt MHBK Központi Vezető Úr!

Szeretném felhívni figyelmedet a 82 éves v. Feledy Péter úr tevékenységére. Házfelújításom miatt őt kértem meg, hogy három rendezvényen is képviselőnként méltóképpen ő szervezze meg. Szerintem kitűnő munkát végzett!

Édesapja a m. kir. honvédség hivatásos alezredese volt, a II. világháború áldozata. Péter számtalan civil szervezet tagja, 1990-2002 között Miskolc MJV önkormányzatának képviselője volt a kereszténydemokraták részéről, öregcserkész, és még lehetne tovább folytatni.

Bajtársi üdvözléssel: Fekete Dénes, Miskolc, 2021. június 5.

Ratkay Zoltán Imre, HOHE vez. Tag, és Guba István ezredes jelentései Mosonmagyaróvárról

Hősök Napja Mosonmagyaróváron

A Nemzeti Összetartozás Napját ünnepeltük és Trianon gyásznapjára emlékeztünk június 6-án Mosonmagyaróváron a Trianoni-keresztelnél. Részt vett és koszorúzott a HOHE helyi csapata. A Trianon Társaság és az önkormányzat szervezésében pontosan 16.30-kor kezdődött az ünnepi megemlékezés, százegy éve ugyanis pontosan ebben az időben írták alá a "béke"-diktátumot. A Himnusz után középiskolás diákok szavaltak. Gajdics Ottó újságíró mondott ünnepi beszédet, melynek mottója "Nem, nem, soha" volt. "Trianon gyásznapja azóta is él a szívünkben, immár százegy éve. Mi

nem felejtünk soha.” -Ezután Kiss Miklós evangélikus esperes és Kapui Jenő mosoni katolikus esperes mondott imát Magyarorszáért s minden magyarért. Koszorúzott Dr. Nagy István agrárminiszter, a helyi önkormányzat nevében pedig Dr. Árvay István polgármester, Dr. Ivancsics János pm. helyettes, és még 12 egyesület és civil szervezet. A Szózat és a Székely Himnusz eléneklésével ért véget megemlékezésünk.

Méltó módon emlékeztek Szent László lovagkirályunkra is:

Cserkészek a mosonmagyaróvári Szent László napi megemlékezésen. A képet beküldte Guba István ezredes.

Szent István nap Mosonmagyaróváron

Guba István ezredes küldött értesítést a mosonmagyaróvári Szent István napi szép megemlékezésről. Ahogy írja, “az ünnep színvonalát emelte három osztrák bajtársi szervezet részvétele: Gálos, Féltorony és

Szentmargitbánya küldöttsége tisztelt meg bennünket részvételével”.

A magyar és az ausztriai résztvevők egy csoportja

Nagy László Gerő ny. ezredes, a HOHE alelnöke továbbította a beszámolót:

Kőszeg város: A cögerek emléknapja

Beküldte: Lovassy Klára

Az ISKOLA jellemet adott – a katonai alreáliskola egykori növendékeivel, a cögerekkel közösen elevenítette fel Kőszeg a múltat.

32 éve gyűlnek össze egykori iskolájukban a Magyar Királyi Hunyadi Mátyás Honvéd Középiszkolai Nevelőintézet Baráti Körének tagjai, hogy felidézzék az intézményben töltött éveket, és az azt követő, megpróbáltatásokkal teli időszakot. Somogyváry Géza egykori növendék hosszan sorolta azokat a társait, akik munkásságukkal maradandót adtak a világnak, egyben köszönetet mondott a városnak. „Kőszeg nélkül elveszett volna a múlt!” A cögerek 1990-től járnak vissza évről évre szeretett kőszegi iskolájukba. Kezdeményezésükre újulhatott meg az intézmény hősi emlékműve, és létesültek új emlékhelyek a Dr. Nagy László EGYMI területén.

Kőszeg hírnevének és iskolavárosi öntudatának erősítéséért, a kőszegi iskolavárosi hagyományok ápolásáért és példamutató gazdagításáért, a Kőszeg Katonai Alreáliskola emlékezetének megtartásáért a város Pro Communitate díjban részesítette a Baráti Kört. Az elismerést Metz Rezső, a Baráti Kör elnöke vette át Básthy Bélától. A polgármester szerint minden iskola célja, hogy a kőszegi katonaiskolához hasonlóan jellemet adjon diákjainak. Így az iskolai évekre igaz lehet Ottlik Géza *Iskola a határon c.* regényében olvasható megállapítása: „Nem telt el, hanem van!”

A Cögerek Napján megkoszorúzták az iskola udvarán álló emlékhelyeket, majd a résztvevők Kőszeg Város Koncertfúvószenekarának felvezetésével átvonultak a Hunyadi Mátyás szoborhoz, hogy ott is fejet hajtsanak.

A Cögerek Napjáról Németh Iván készített fotóalbumot:

www.facebook.com/251523265739647/posts/838294853729149/

Video: www.facebook.com/koszeg/posts/1979104398910450